

ikke noget til Sagen. Hvis den højtærede Minister mener, at det Arbejde, der udføres gennem disse Selskaber omkring i vore Provinshyer, er et Arbejde, det er værd at støtte, og han tror, at Selskaberne er saa økonomisk daarligt stillede, at de ikke kan blive ved at magte deres Opgave, nu vel, saa synes jeg, at enten det foreslaas fra den ene eller den anden Side, kunde den højtærede Minister godt gaa med til at bringe det Offer, der her er Tale om.

Undervisningsministeren (Keiser-Nielsen): Det er dog klart, at naar man for en saadan Institution som Byselskaberne har en Bestyrelse, maa man gaa ud fra, at denne Bestyrelse ved, hvordan Selskaberne er stillede, og hvad de trænger til, og naar den indsender et velbegrunder Andragende, hvor den specificerer, hvad Pengene skal bruges til, og man imødekommer det Andragende, saa Ministeren staa uden Ansvar, og han kan ikke, fordi en eller anden Folketingsmand kommer og siger, at denne Bestyrelse har ikke ansøgt om tilstrækkelig meget, yde større Tilskud. Anmodningen derom maa komme fra Bestyrelsen, og det, jeg har gjort, er ikke andet, end at jeg har sagt til det ærede Medlem: Gaa til Bestyrelsen og faa den til at forlange det, der er nødvendigt.

Moltesen: Det vilde have været interessant at modtage de gentagne elskværdige Invitationer, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg) har henvendt til mig. Men det skal jeg ikke gøre paa dette Tidspunkt, og jeg havde haabet, jeg helt kunde have tiet stille ved denne første Behandling. Det vilde ogsaa være sket, hvis der ikke havde været disse enkelte Spørgsmaal, som jeg maa tillade mig kortelig at berøre.

Jeg vil bede den højtærede Indenrigsminister eller den af Ministrene, som i dette Øjeblik er i hans Sted, give mig Oplysning om, hvor vidt man er i Arbejdet for at faa Struer gjort til Købstad. Jeg ved, der er store Vanskeligheder i den Henseende, men jeg er overbevist om, at den højtærede Indenrigsminister vil forstaa at overvinde dem.

Der har været talt noget afvisende med Hensyn til de Spørgsmaal, som Lærerne ved de lærde Skoler har drøftet, om deres økonomiske Stilling her i København og i Særdeleshed om de økonomiske Kaar, som Lærerne ved de private lærde Skoler lever under. Jeg synes alligevel, det er rigtigst at tale derom ved denne Lejlighed,

da det er et saadant Spørgsmaal, som man ikke her kan afvise. Hvordan det skal løses, ved jeg ikke, men jeg tror ikke, at Statskassen kan løse det. Det bliver naturligvis Forældrene, der atter maa spæde til, men det kan Forældrene ikke længere. Jeg har Indtryk af, at der maa ske noget og det noget afgørende, og jeg ved ikke andet Raad at give den højtærede Undervisningsminister, hvis det kan interessere den højtærede Minister at høre det, end at faa Gymnasierne gjort enten til Stats- eller kommunale Institutioner. Det er i den Retning, vi maa gaa, vi kan ikke blive ved paa denne Maade. Og jeg vil sige til Friskolefolkene her i Salen, som maaske er ængstelige for den Tanke: Friskolen har sin store Interesse indtil, lad mig sige, 14 Aars Alderen, men fra de er 14 Aar, til de er 18 Aar, lugter Drengene ligefrem af ubehagelig Individualisme. De har saa udmærket af at komme under Metode og Disciplin og rigtig lære, hvad det vil sige at være under Tugt — netop i 14—18 Aars Alderen, som er Gymnasiealderen. Det, de skal lære til Eksamen, har de ogsaa bedst af at faa ind ad metodisk Vej. Jeg tror, det vilde være bedst for hele den danske Nation, om dette skete, for som det gaar nu, er det ødelæggende for Lærerne. De begynder allerede at maatte lave en Slags moderne Sabotage. Og for Forældrene er det ikke andet end bare Pengene ud af Lommen og saa egentlig stor Fortvivlelse baade over de økonomiske og pædagogiske Resultater. Dette er altsaa et stort Spørgsmaal, som ikke kan afvises, og jeg haaber, at den højtærede Undervisningsminister selv i denne Tid kan faa Tilslutning til at foretage noget indgribende og alvorligt her.

Maa jeg med Hensyn til Værgeraadene, som ligger os alle saa stærkt paa Sinde i Anledning af Historien i Borgergade, blot udtale, at jeg tror ikke, det gaar an at gaa over til at gøre de tilsynshavende til lønnet Medhjælp, det vil være uhyre vanskeligt. Men det er heller ikke godt, som det er nu. Det allerbedste vilde være, om vi her i Landet fik, lad os sige, en borgerlig Nonneorden, som kunde komme i deres Ordensklæder paa Embeds Vegne. Det vilde vise, at de kom med en Ret til at gribe ind i de hjemlige Forhold, vise, at de gjorde det, fordi de vil det bedste. Det, at en privat Cigarhandler eller en Overretsassessor, eller hvem det kan være, kommer ind og ser til dem, giver dem Anledning til at sige: Ja, hvad